

Ten eerste

Reportage 'Zorgeloos wonen' voor ouderen

'Ik zei direct tegen mezelf: ik wil

De kamer heet appartement, de gang heet straat. Het Gooise Godelinde is geen verzorgingshuis meer, maar een wooncomplex voor ouderen waar zorg op maat kan worden ingekocht.

Van onze verslaggeefster
Charlotte Huisman

BUSSUM De verzorgende medewerkers lopen niet meer zo maar de kamer in van meneer Martens (84) maar kloppen eerst op de deur, als ze bijvoorbeeld de medicijnen komen brengen. Martens, een geboren Bussumer, is in woonzorgcentrum Godelinde komen te wonen nadat hij, alleen thuis, een keer plotseling in elkaar was gezakt. Toen, drie jaar geleden, heette het nog een verzorgingshuis, een plek waar hulpbehoevende ouderen woonden met complete verzorging.

Maar die combinatie van wonen en zorg vergoedt de overheid niet meer. Ouderen moeten van het kabinet langer thuis blijven wonen. Alleen voor degenen die zwaardere zorg nodig hebben, zoals dementerenden, is nog plek in verpleeghuizen. Veel verzorgingshuizen sluiten daarom de deuren. Maar niet Godelinde.

Er wonen nog steeds ruim 110 ouderen in het complex in Bussum met beneden een restaurantruimte en op de vier verdiepingen lange gangen met kamers van de bewoners. Meer lijkt hetzelfde gebleven. Maar deze voormalige verzorgingshuis kamers heten nu zelfstandige huurappartementen; bewoners met een krappe beurs kunnen er bijvoorbeeld huurtoeslag voor aanvragen. En als ze zorg nodig hebben, kopen ze die apart in. Ze zijn verplicht minimaal vier maaltijden per week te nuttigen in het restaurant. Maar in de tijd van het verzorgingshuis was die keus om zelf de eigen maaltijd te verzorgen er überhaupt niet.

'Zorgeloos wonen', noemt zorgorganisatie Vivium deze constructie, die ook betaalbaar is voor ouderen met alleen een AOW. Vier voormalige verzorgingshuizen in Bussum. Naarden en Weesp zijn sinds 2013 getransformeerd. Veel ouderen blijken graag zo beschut te willen wonen. Want het kabinet mag dan wel de verzorgingshuizen afschaffen, de ouderen, met name 80-plussers, die behoefte hebben aan een dergelijke woonvorm bestaan nog wel, merken ze in het Gooi. Sterker nog: het worden er steeds meer.

Ook meneer Martens woont nog steeds met veel plezier op dezelfde kamer van 27 vierkante meter die nu een appartement heet, door zijn kinderen huiselijk ingericht met de antieke klok en de fotolijstjes uit zijn oude huis. De belangrijkste dingen zijn hetzelfde gebleven nu Godelinde geen verzorgingshuis meer is, vindt hij. Dat hij nog steeds 24 uur per dag op de alarmknop op zijn polsband kan drukken, als hij bijvoorbeeld zou vallen. 'In mijn benen zit geen fut meer', zegt de voormalige beeldtechnicus die graag in volzinnen praat. 'Ik ben diabeticus en ik heb een hartritestoornis en nog wat dingen.' De verzorgende medewerker komt nog steeds elke dag langs. 'Ik voel me hier veilig omdat de medewerkers zo alert zijn', zegt Martens. 'Laatst zag ze een rode plek op mijn been, een uur later stond er een arts voor mijn neus die er maar wilde kijken.' Daarbij geniet hij van, zoals hij het zegt, de verstrooiing

De 84-jarige meneer Martens (rechts) tijdens zijn dagelijkse halfluur trainen in de fitnessruimte van Godelinde.

door de schuifdeuren kwamen. Nu krijgen ze alleen de zorg die ze nodig hebben', zegt Brüning. Wie bijvoorbeeld zelf kan douchen en zich kan aankleden, krijgt 's ochtends geen verzorging meer op bezoek. De directeur denkt nu na over de bouw van een kleine wasserette in het pand, waar be-

woners zelf, met een beetje hulp, hun was kunnen doen.

Het idee voor 'Zorgeloos Wonen' ontstond toen Kramers een paar jaar geleden veel verontruste telefoontjes kreeg: jullie gaan toch niet Godelinde sluiten? 'Toen dachten we: de vraag is er, daar moeten wij een antwoord op geven.'

i

gingshuizen worden gesloopt. Een aantal verzorgingshuizen biedt nog steeds een aan huis woonplek met zorg aan hulpbehoevende, niet al te koopkrachtige ouderen, bijvoorbeeld via het 'all inclusive'-principe, waarbij wonen en zorg gescheiden worden aangeboden. Hiervan is 'Zorgeloos Wonen' in vier voormalige verzorgingshuizen in het Gooi een succesvol voorbeeld. Uit onderzoek van het Kennis-

organisatie Platform31 en Aedes Actiz-Kenniscentrum Wonen-Zorg blijkt dat veel 80-plussers lastig voor zorgorganisaties om zulke 'klantgerichte woonzorgconcepten' rendabel te exploiteren; het lukt alleen als deze complexen op een gewilde locatie staan. In goede staat zijn en er genoeg kamers zijn om de gezamenlijke voorzieningen uit te bekostigen.

Maar het moest wel anders, ook om financieel rond te kunnen. Nieuwe bewoners komen niet meer automatisch binnen met een medische indicatie maar moeten worden 'gelokt'. Daarom heeft Vivium het huis ook aantrekkelijker moeten maken. Met simpele ingrepen als het timmeren van een plankje bij elke voordeur, waarop bewoners planten en beeldjes plaatsen: de gangen zijn er minder onpersoonlijk van geworden. Ook zijn veel gemeenschapelijke ruimtes opnieuw ingericht.

Vivium heeft ook zelf ook flink gesneden in de bedrijfskosten om het nieuwe gebruik rendabel te maken. Het aantal managers is flink geslonken, meer personeel wordt flexibel ingezet. En veel ruimte in het gebouw wordt nu verhuurd, aan bijvoorbeeld een huisartsenpraktijk, een kapster en een fysiotherapeut.

Veel voormalige verzorgingshuizen staan inmiddels leeg, worden verbouwd tot studentenwoningen of verpleeghuizen, of worden zelfs gebare beschutte woonvorm bieden voor ouderen, blijkt niet voor alle ver-

Ten eerste

hier niet meer weg,

een voormalig verzorgingshuis in Bussum.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

zorgingshuizen financieel haalbaar. 'Het is niet omdat in het Gooi veel rijke mensen wonen, want dat is niet onze doelgroep', beklamtoon Brünig.

Voordeel voor Vivium is dat in het Gooi veel ouderen wonen en dat de woningmarkt er krap is; er is dus weinig risico op leegstand. Godelinde is bovendien aantrekkelijk gelegen, aan een park en bij winkels. Ook zijn er genoeg kamers in de complexen om de gezamenlijke dienstverlening rendabel te krijgen. Brünig: 'Wij worden hier uitgedaagd om het slimmer te organiseren en meer vanuit de bewoners te denken. In dat opzicht zijn we het ook met staatssecretaris Van Rijn (Volksgezondheid) eens dat er iets moest veranderen in de zorg.'

Twee er werkende verzorgende medewerkers, Ria Fokker en Gerda Epskamp, beiden in groene Vivium-blouse, zijn minder te spreken over het rappe hervormingsbeleid van de PvdA-staatssecretaris. 'Van Rijn kan wel zeggen dat mensen langer thuis moeten blijven wonen en dat de burens dan wel een oogje in het zeil houden, maar die

alarmeringmogelijkheid kunnen hulpbehoevenden thuis ook hebben, maar dan duurt het langer voor er iemand is.' Epskamp: 'Als een bewoner valt die geen zorgpakket heeft ingekocht, helpen we hem ook overeind.'

Fokker ziet ook de voordelen van de vernieuwing. 'In het verzorgingshuis was alles geregeld, de cliënt werd geleefd, er werd voor hem gedacht. De nieuwe generatie ouderen pikt dat helemaal niet meer. Die komen binnen met een laptop en willen zelf meer hun eigen leven bepalen.'

'Ik voel me niet zo oud, maar ik ben het wel', zegt een 90-jarige bewoonster, die sinds vier maanden in Godelinde woont. Haar ogen staan helder, maar haar vingers zijn kromgetrokken. 'Twee keer is ze het afgelopen jaar gevallen. Haar dochter kwam meteen, maar de familie begon zich wel steeds meer zorgen te maken. 'Alleen wonen ging echt niet meer', zegt de vrouw. Ze is enthousiast over haar nieuwe woonplek. 'Het personeel is zo lief, geen moeite is hun te veel.' Ze had het van tevoren niet verwacht, zegt ze. 'Ik mis mijn oude huis nu al niet meer. Ik slaap hier als een os.'

In het verzorgingshuis werd de cliënt geleefd. De nieuwe generatie ouderen pikt dat niet meer

Ria Fokker
medewerkster van Godelinde

The New York Times

WASHINGTON Met nog zeventien maanden te gaan is de Amerikaanse president Barack Obama al druk bezig met het regelen van zijn politieke nalatenschap. De meest tastbare uitdrukking daarvan is de Barack H. Obama Library, die zal verrijzen in zijn stad Chicago. Deze maand begint de zoektocht naar een architect.

Obama zet hoog in: de bibliotheek wordt (inclusief operationele kosten) begroot op bijna een miljard dollar. Dat geld moet worden bijeengebracht met donaties. De inzameling is nog maar net begonnen; er is nog maar 5,4 miljoen dollar binnen, opgebracht door twaalf zakenlieden. Het benaderen van donoren, zo zeggen betrokkenen, zal pas echt op stoom komen na het einde van Obama's presidentschap.

Obama wil voorkomen dat hij dezelfde problemen krijgt als Bill Clinton, die net aan genoeg geld bijeenbracht om in Little Rock (Arkansas) een gebouw te kunnen neerzetten, en nog vele jaren met de pet moest rondgaan om de boel draaiende te houden.

De traditie van de presidentiële bibliotheek (met museum) begon in 1939 met president Franklin D. Roosevelt. Sindsdien hebben alle presidenten een bibliotheek/museum nagelaten, gevestigd in hun stad van herkomst.

Obama wil zijn bibliotheek helemaal bij de tijd maken. Mensen uit Silicon Valley hebben er bij hem op aangedrongen de aller-nieuwste technologieën te gebruiken, opdat het verhaal van zijn presidentschap wereldwijd inzichtelijk zal zijn.

De president praat regelmatig met zakenlieden, mediagoeroes

en culturele grootheden over de boodschap van het museum, maar ook over de inrichting van zijn eigen leven na januari 2017. Kennelijk is hij aan het aftasten op welke gebieden hij zich straks wil blijven profileren.

Veel van de mogelijke onderwerpen vloeien voort uit zijn presidentschap. Zo wil hij mogelijk internationaal een rol blijven spelen. Ook sociale programma's (vooral voor jongeren) en hervorming van het strafrechtstelsel zijn opties.

Presidentiële bibliotheek/museum is een traditie sinds Franklin D. Roosevelt

In februari hadden Obama en zijn vrouw Michele een diner in het Witte Huis met dertien mensen uit de culturele sfeer en zakenlieden uit de multimediahoeke. De schrijvers Toni Morrison en Malcolm Gladwell waren er, de actrice Eva Longoria, oprichter Vinod Khosla van Sun Microsystems. Obama was 'ongelooflijk relaxed', volgens Gladwell. De bijeenkomst leek nog het meest op een brainstormsessie; de ideeën en ideeetjes vlogen vrijelijk over tafel. Om middernacht dacht Reid Hoffman, medeoprichter van LinkedIn, dat het misschien te laat begon te worden voor de Obama's. 'Voelt u zich vrij ons eruit te gooien', zei hij.

Maar Obama was nog maar net op gang. 'Ik gooi jullie eruit als het tijd is', antwoordde hij. De zitting werd ruim na 2 uur opgeheven.

Advertentie

Belangrijke veiligheidswaarschuwing PATRULL nachtluchtje met sensor

Veiligheidswaarschuwing - IKEA roept het roze, wit en oranje PATRULL nachtluchtje met sensor terug en verzoekt klanten die een van deze nachtluchtjes met sensor hebben gekocht, deze terug te brengen naar de dichtstbijzijnde IKEA vestiging. Zij krijgen dan het volledige aankoopbedrag terug.

De mogelijkheid bestaat dat het kapje loskomt als het nachtluchtje uit het stopcontact wordt gehaald. Dit zou tot een elektrische schok kunnen leiden. IKEA heeft hierover één melding ontvangen.

Veiligheid voor kinderen heeft bij ons altijd de hoogste prioriteit. Daarom roept IKEA deze nachtluchtjes terug. IKEA heeft deze nachtluchtjes sinds 2013 verkocht. Om het geld terug te krijgen, is het niet nodig om de kassabon te laten zien.

Onze excuses voor eventuele ongemakken.

Voor meer informatie kan je contact opnemen via het gratis telefoonnummer **0800-453 2649** of kijk op **IKEA.nl**

